AYVALIK BELEDİYESİ
kidonya
kültür sanat dergisi
sayı: 4
ocak
şubat
2014

1204 AYVALIK

Orhan Peker. Ağzında sigara. Kısa kollu gömlekli. Yaz olmalı. Hangi ay, hangi yıl? Elinde bir kâğıt. Mektup bu yoksa? Belki de "Çamlık – Ayvalık, 19 Haziran 1967" tarihini taşıyan, Cornelius'a yazdığı, yollamaya hazırlandığı, mektup. Ankara'dan İzmir'e resimleriyle gelen ve orada ilk sergisini açan Orhan Peker, sonra Ayvalık'a gelir eşiyle birlikte: "Burası tek kelimeyle wunderschön!" Yani, çok güzel! "Öteden beri hep" duyar Ayvalık'ın adını. "Otobüsle 153 km. çekiyor yol." Ayvalık Turizm Bürosu "ÇAMLIK denen bir yer tavsiye" eder.. "tanıdık bir otelde yer ayırt"tılır. "Ayvalık'tan 3. km çekiyor"dur burası. "Ahşap, temiz ve ucuz bir otel. Karşısı nefis bir çamlık, önü deniz, arkası orman. Hani Tarabya'nın eski hali, yahut bizim İstanbul adaları gibi bir yer. İnsanları efendi, dost kişiler. Üstelik plajları nefis... Otelde iki kişilik oda 20 TL... Bu tabii öteki yerlere nazaran çok ucuz." Mektubun hepsini buraya almama gerek yok ama şu iki cümleyi de okumadan geçmeyelim: "Karşıda bir CUNDA adası var. Nefis balık, iyi şarap." Fotoğrafa bakıyorum yeniden. Demirden bir salıncak, sandalyeler... Eski bir küp. Bembeyaz duvara iyi seçilemeyen bir tablo asılmış. Yeni bitirdiği bir tablo mu? Tabloya sırtını dönmüş ressam, fotoğrafını çekene bakıyor. Fotoğrafını çeken kim? Ayrıca şövalede boş bir tuval onu bekliyor. Resim yapmaya hazırlanırken yakalanmış bir hali var gibi. Duvarın üstünden arkasındaki büyük ağaçlar. Cornelius'a "İstanbul, 25 Mayıs 1977"de yazdığı mektupta Orhan Peker, basıp Ayvalık'a gitmeyi, "Bahçedeki nar ağacının altında bir yudum içip denize Merhaba deme"yi özlediğini yazıyor. Ayvalık'ta, deniz manzaralı, bahçesi çok geniş bir ev almış Orhan Peker. Mektuplarında bundan söz etmiyor ama herkes biliyor postenenin arkasındaki o kocaman evi. "30 Haziran 1977'de Ayvalık'tan yazdığı mektupta bu kasabayı nasıl sevdiğini anlıyoruz: "Şu anda Cunda adasının arkasında güneş batıyor. Küçük balkonda rakımı yudumluyorum. Deniz sakinleşiyor. Nar ağacının altında bir kedi. Kumrular uçuşup duruyorlar. Uzakta bir balıkçı takası. Martılar arkasından gidiyorlar." Hemen bahçeyi temizlemeye girişir eşiyle birlikte. "Ayçiçekleri insan boyunda. Plajlar çok kalabalık değil (iyi ki değil)." O yine Ankara plajına gidiyordur yüzmeye. Biraz dinlendikten sonra "Yeni resimler baş"lar. Bu siyah beyaz fotoğraf o günlerden mi kaldı acaba? 1977'den? Orhan Peker'in Ayvalık'ta yaşadığını bilen biliyordu ama, onun adı ne bir sokağa, ne bir meydana verilmişti. Ayvalık Belediyesi, daha önce "Fuaye Sanat Galerisi" olan mekânın adını "Orhan Peker Sanat Galerisi" olarak değiştirerek ressama saygısını gösterdi. Artık kimse "1204"e telefon etmiyor. Figüretif ressam Orhan Peker artık Ayvalık'ta yaşamıyor ve bu telefonu açacak kimse yok evinde.

*

Ayvalık'ın o daracık sokakları, meydanları sanatçı adlarıyla taçlandırılmalı. Fikret Mualla'nın altı ay kadar oturduğu sokağa ressamın adı verilmeli. Ara Güler'in adı fotoğrafçının sevdiği bir caddeye ya da meydana neden verilmesin? Dilbilimci Emin Özdemir'in Ayvalık'ta yaşadığını pek çok kişi bilmez. Neden onun adı da Ayvalık sokaklarından birini taçlandırmasın?

*

Oktay Akbal günlüklerinden birinde *(80'lerde Bir Yazar: Günlük (1980 – 1983).* "Ayvalık, Sarımsaklı'da"ki günlerine değinmiş. "İyice sıcak. İçime işliyor sıcak. Kişi özlüyor sıcağı. Deniz de ılık. Kumlarsa yakıcı. Uzanıp sere serpe yatmak, yanında sevdiğin, elinde kitabın. Yemekler hazır, ister gez dolaş, ister Ayvalık'a in, ister uyu." Yaz havasının gevşekliği. Oktay Akbal, tembellik nedir bilmeyenlerden. Durmadan okur ve yazar; kumsalda bile. Ali Püsküllüoğlu ise Cunda'da yediği Papalinayı unutamamış: "Tatlı ve lezzetli ve çok güzel / Cunda'da kıyı aşçıları pişirir, yenir şarapla". Bir de Mina Urgan'dan Ayvalık anısı: "Ayvalıklılara öteden beri biraz içerler"miş. "Çünkü bir yandan 'on iki tane zeytinyağı milyonerimiz var' diye övünüp dururlar; bir yandan da otellerinde ve lokantalarında Olin yağı yedirirler yerli ve yabancı turistlere." Asıl kızgınlığı bu değildir aslında. "Nisan 1966'da, on kişilik bir grup, Cevat Şakir'i İzmir'den alıp, Bodrum'a" giderler birkaç günlüğüne. Aralarında "Füreya, Sabahattin Eyüboğlu, Melih Cevdet de vardır." Bodrum'dan Ayvalık'a gelirler ve şaşırıp kalırlar: "her elektrik direğine, üstüne anti-komünist ya da anti-sosyalist bir slogan yazılı tabelalar asılmış". "Bir sinemanın önünde, üstünde 'kahrolsun komünistler! Kahrolsun solcular!' yazılı bir afiş" görürler. Başka bir yerde de "Dikkat! Komünizm geliyor!" levhasına rastlarlar. Geceyi Ayvalık'ın iyi otellerinden birinde geçirirler. Onların dışında "beş kişilik başka bir masa" daha vardır otelin lokantasında. "Beşi de şişmanca, beşi de ablak yüzlü, beşi de bıyıklı"dır bu kişilerin. "Beşinin yüzünde de, bol para sahibi olmanın ve kendini beğenmişliğin verdiği aptalca ifade" vardır ve birbirlerine benzerler. Mina Urgan, dayanamaz, yan masaya laf atar: "Vallahi çok yazık! Vallahi çok üzüldüm. Sizin bu güzel Ayvalık'da ne kadar çok komünist varmış meğer!" deyince, adamlardan biri Ayvalık'ta "tek bir komünist bile" olmadığını söyler gururla. Sonra neden o tabelaların asıldığını sorar Mina Hanım. Parlamentoda on beş sosyalist milletvekilinin olduğundan haberleri yok mudur? Tanıdığı gazetecilere Ayvalık'taki bu rezaleti anlatacağını söyler hırsla. Sonra da kasabayı dolaşmaya çıkar. Ardından, masadakilerden biri "ben komünistleri yerim!" demiş. Melih Cevdet, "öyleyse, gel de beni ye!" demiş. Bunun üzerine, bir olay çıkmadan adamlar kalkıp gitmişler.

Ayvalık'ta yalnızca poyraz sokak aralarında dolaşmamış, başka fırtınalar da esmiş!

Orhan Peker'in "Ayvalık Plajı" (1974) tablosu yüzdüğü, dinlendiği Ankara Plajı mı acaba?

Gültekin Emre

EFNAN DERVİŞOĞLU

EDREMİT-AYVALIK YOLUNDA BİR YAZAR: SABAHATTİN ALİ

41 yıllık kısa yaşamına üç roman, onlarca öykü, bir oyun; pek çoğu bestelendiğinden müzikal anlamda da belleğimizde yer etmiş şiirler sığdıran Sabahattin Ali'nin hayat coğrafyasında Balıkesir çevresinin; özellikle de Edremit ve Ayvalık bölgelerinin önemli bir yeri vardır. Yazar, Ali Selahattin Bey'le Hüsniye Hanım'ın ilk çocuğu olarak 1907'de Gümülcine'de doğmuş olsa da nüfus kütüğünün Ayvalık'ta olduğu bilinir; Cevdet Kudret'in, yazarın evlenme cüzdanından aktardığı bilgilerde, "Ayvalık İsmet Paşa 167", nüfusa kayıtlı olduğu yer olarak belirtilmiştir (Kudret, 1991:126).

Ali Selahattin Bey, Birinci Dünya Savaşı ilan edilip de "Çanakkale'ye Divan-ı Harb Örfi Reisi olarak" çağrıldığında Sabahattin Ali yedi yaşındadır. Ailesinden uzak kalmak istemeyen yüzbaşı, eşi Hüsniye Hanım'ı ve iki çocuğunu da yanına aldırır; savaş boyunca Çanakkale'de kalırlar. Savaştan sonra ordudan ayrılan Ali Selahattin Bey ailesiyle birlikte İzmir'e yerleşir; evin geçimini sağlamak için girişiği işlerde tutunamaz ama. İzmir işgal edilmiştir; onunsa asıl bildiği, askerliktir. Hep birlikte Hüsniye Hanım'ın Edremit'teki babasının yanına giderler. Edremit'te, bir dükkân sahibinden aldığı eşyaları çarşı içinde açtığı sergide satmaya çalışan Ali Selahattin Bey'e büyük oğlu da yardım eder (Korkmaz, 1997:17-20). Babasıyla birlikte semt pazarlarını dolaşmaya başlayan Sabahattin Ali'nin bu deneyimlerinin, öykü ve romanlarından bildiğimiz gözlemciliğini geliştirdiği düşünülebilir. Edremit'teki İptidaî Mektebi'ni bitiren (1921) yazarın kız kardeşi de Edremit'te dünyaya gelir.

Sabahattin Ali, mezuniyetinin ardından İstanbul'daki büyük dayısı Sait Bey'in yanına gider; bir yıl sonra döner ve Balıkesir'deki Muallim Mektebi'ne kaydolur. Bu arada babası, Pelitköylü Mehmet Bey'in "vekil-i umûrluğu"nu üstlenmiş, Ayvalık'a gitmiştir (Korkmaz, 1997:19-25). Ayvalık'taki bu yeni iş, aileyi maddî açıdan ferahlatmıştır.

Hüsniye Hanım'ın babası Mülazım Mehmet Efendi, 19 Şubat 1338 (1922) tarihli mektubunda torunu Sabahattin'e şöyle yazar: "Peder ve validen Ayvalık'a naklettiklerini tabii baban da yazmıştır. Buraya Rifat (Ali Ertüzün) Bey gelmiş idi. Babanı kandırdı. Birlikte Ayvalık'a gittiler ve gider iken usulen oraca bir hane ve dükkân verilmesi için kumandanlıktan ve kaymakamlıktan muameleli kâğıt da yaptırmıştı. Güzel hem de gayet güzel bir hane aldı ve kendisi de Pelitköylü Mehmet Bey'in vekili yani Mehmet Bey Ayvalık aşarından hisse almış. Onun vekili olarak aşara nezaret ediyor. Başka iş de yapıyor. Ve inşallah orada daha rahat vakit geçireceklerdir. Yirmi gün evvel de valideni ve Fikret'i eşyalarınız ile gönderdim. Validen arzusu veçhile gene güzel konağa nail oldu. Artık rahat rahat otursun biz de bakalım biraz kendimizi dinleyelim." (Sabahattin Ali, 2013:11)

Hüsniye Hanım'ın zaman zaman nükseden ve onu intiharın eşiğine kadar getiren sinir buhranları, zaten mutlu yürümeyen evliliğinde ve aile yaşantısında hep sorun yaratmıştır. Babasının belirttiği "kendimizi dinleyelim" isteği de bundan kaynaklıdır; Hüsniye Hanım'ın nöbetlerinin Ali Selahattin Bey'in ölümünün (1926) ardından son bulduğu da bir gerçektir.

Sabahattin Ali Balıkesir'deki öğrenciliği sırasında gazete ve dergilerde şiirleri, yazıları yayımlanan bir gençtir; ama idareyle sorunlar yaşamasını engelleyemez bu. Kurallara sıkı sıkıya bağlı bir öğrenci değildir; öğrenimini İstanbul'da sürdürmek ister. İstanbul'daki Muallim Mektebi'nden mezun olduğunda,1927'dir. İlk görev yeri, Yozgat'tır. 1928'de gittiği Almanya'dan 1930'da döner. Aydın, Konya ve Ankara'daki ortaokullarda Almanca öğretmeni olarak çalışır. Devlet Konservatuvarı'nda dramaturglug yapar. 1945'teyse Bakanlık emrine alınır.

Sabahattin Ali, nerede olursa olsun, çocukluğunun-ilkgençliğinin geçtiği yerlerle ilişkisini sürdürür hep. Hıfzı Topuz'a, "Ege kıyıları Edremit-Ayvalık bölgesi onun öz vatanı gibiydi" dedirten (2006:115) bir bağlılıktır bu. Bazen Ayvalık'tan gelen zeytinyağında bazen ilk fırsatta denize atladığı kıyısında giderir özlemini. Kazdağı'ndan esen rüzgârın uğultusu içinde dolaşır; gördükleri zihnine kazılıdır. Kuyucaklı Yusuf'a, öykülerine taşıdığı bu görüntüler, sesleri ve kokuları da yanına çağıran canlı betimlemelerle yeni bir varlık kazanır yapıtında.

"Biraz daha yürüyerek kurumuş bir dere yatağına geldi ve burada bin bir türlü nebat ile karşılaştı: Ufak çınar ve söğüt fidanlarının dalları birbiriyle karışıyor, hayıt ağaçlarının ekşi kokusu etrafa yayılıyor, zakkum fidanları erguvan renkli çiçeklerle parlıyor ve kımıldıyor ve sararmış sazlar, dikenler, kamışlar, yabani naneler, vahşi ayva fidanları birbirinin içinde kayboluyordu. Ve bütün bunların etrafında çakıl taşları ve kum vardı. Bu taşlar bile sıcaktan kavrulmuş ve büzülmüşe benziyorlardı. Yusuf dere yatağındaki bu nebat mahşerine sokuldu. Bir kertenkele hızla kaçtı ve birkaç ağustosböceği sustu. Sonra tekrar başladılar." (Sabahattin Ali, 2008:120)

Ege'nin kuzeyinden edebiyat yapıtına...

İnsan, yaşadığı mekândan, bir parçası olduğu coğrafyadan etkilenir; mekân da insanın düzenleyici-değiştirici özelliğinden etkilenerek varlığını sürdürür. Coğrafî koşullar, biçimlendirici ve yönlendirici özellikleriyle yerleşim birimlerinin kurulup gelişmesini sağlarken insanı ve ait olduğu toplumu kuşatan bir nitelik gösterir. İnsan-mekân etkileşimin, özünde insanı anlatan edebiyata yansıması kaçınılmazdır. James Joyce'un Dublin, Tanpınar'ın İstanbul anlatımlarında; "mekân"ın, kurguya dayalı metinlerde bir öğe olarak konumlanışında bu etkileşimin payı büyüktür.

"Yüzlerce, belki binlerce senelik zeytin ağaçlarının arasında uzanan, çukur, iki yanı böğürtlen ve hayıtlarla örülü yolda ağır ağır yürüyordum. Arkamdan yükselen güneş, gölgemi araba izlerinin kıvrımları üzerine serip uzaklara kadar götürüyor; deniz tarafından yüzüme doğru esen hafif, fakat serin bir bahar rüzgârı, kasabadan uzaklaştığımı hatırlatıyordu. Kırağı yemiş toprak ve taze çimen kokusu etrafı kaplamıştı. Tarla kuşlarıyla serçeler, ötüşe ötüşe ağaçtan ağaca sıçrıyor, güneşin vurduğu yerlerden dalgalı bir buğu yükseliyordu." (Sabahattin Ali, 2010:110)

Sabahattin Ali'nin 1942'de yazdığı Hasanboğuldu öyküsü, yazarın; betimlemedeki ustalığını örnekleyen ifadelerle yüklüdür. Edremit'ten çıkılan yolda karşılaşılan sesler, renkler ve kokular eşliğinde; Kazdağı'nın eteklerindeki Zeytinli köyü, Beyobası, Kızılkeçili Deresi, şair Mustafa Seyit'e soyadını veren Sutüven, Gök Büvet, okuru kendine çağırıp durur: "Güneşin altında göz kamaştırıcı pırıltılarla yanan deniz, ta uzaklarda açıklı koyulu gölgelere bürünen Midilli Adası'na kadar uzanıyor, bunun sağ yanından geçerek ufukta, sisler içinde gökle birleşiyordu. Kazdağı'nın körfeze kadar yaklaşan eteklerini sayılamayacak kadar çok, her biri başka renk ve biçimde, irili ufaklı dağlar ve tepeler çeviriyordu. Arkamızda Sarıkız, bu dağların en yüksek tepesi, ağaçsız başını beyaz bulutlara uzatıyordu." (Sabahattin Ali, 2010:115)

Sabahattin Ali'nin *Hasanboğuldu* öyküsü gibi *Çirkince, Değirmen, Sulfata, Barsak* gibi öyküleri de hayat coğrafyasından edebiyat coğrafyasına yansıyan görüntüler açısından değerlendirilebilir.

Edremit'in uyumsuz çocuğu Kuyucaklı

Kuyucaklı Yusuf, Sabahattin Ali'nin ilk romanı olarak 1937'de yayımlanır. 1903'te Nazilli'de başlayıp Edremit'te devam eden ve I. Dünya Savaşı içinde sona eren roman, kahramanı Yusuf'un ve onu himayesine alan Kaymakam Salâhattin Bey'in kaçışları için uygun mekânlar sunan Edremit pastoralinde ilerler.

"Damların yosun tutan ve kararan kiremitlerini nihayetsiz

dut, erik ve iri yapraklı incir ağaçları örtmeye çalışıyor, derelerin kenarını beyazımtırak yapraklarıyla uzun kavaklar, bazı yerlerde kopan bir şerit halinde ve yalnız kenar mahallelerde takip ediyor; bunların arasında belki yirmiden fazla minare, bembeyaz yükseliyor ve uzaktan bakan bir göze, tıpkı kavak ağaçları gibi hafif hafif sallanıyor hissini veriyordu.

Yukarıçarşı'daki Kurşunlu Camii'nin iri kubbesi daima donuk bir ışıltı ile parlıyordu.

Kasabanın panoramasında, bir tablodaki kadar ahenk ve uygunluk vardı.

Bu, ağaç, minare ve kiremit kümesinin etrafını ayva ve diğer meyve ağaçlarından ve ova etrafında bağlardan ibaret açık yeşil bir çember sarıyor; onun etrafında da siyah yapraklı zeytinlerin daima kıpırdayan halısı göz alabildiğine uzanıyordu." (Sabahattin Ali, 2008:25)

Nazilli'nin Kuyucak köyünü basan eşkıyaların annesini ve babasını öldürdükleri Yusuf'un getirildiği Edremit'in tepeden görünüşü böyledir ve yazar, böylesi bir dekorda Yusuf'u hep doğaya, asıl yuva bildiği dağlara sürükler. Yusuf da buna çoktan teşnedir; çünkü kendisini ayrı tuttuğu bu çevrede içine kapanık, uyumsuz, okumayı öğrendikten sonra öğrenimini sürdürmek istemeyen, bu yönüyle daha çocukken düzene başkaldıran; büyüyünce de kasaba eşrafından fabrikatör Hilmi Bey'in her kötülüğü yapabilen oğlu Şakir'i döverek ayrık duruşunu gösteren bir yapıdadır.

Berna Moran'ın "soylu vahşi" diye nitelendirdiği Yusuf, düzenin devamlılığından yana acımasız bir kasaba gerçekliğinden kaçıp kaçıp doğanın kucağına sığınır. Töreleri, sosyal ilişkileri, ekonomik yapısı ile Edremit, Sabahattin Ali'nin yansıtmak istediği "kasaba atmosferi"ne uygun parçalar halinde yer bulur romanda; "bir sur harabesinde çıkan bir yabani incir ağacı gibi, biraz sıkıntılı ve şekilsiz, fakat serbest ve istediği gibi" (Sabahattin Ali, 2008:24) büyümüş olan Yusuf, bu atmosfere ait değildir. Salâhattin Bey'in Şakir'le evlenmek üzere olan kızı Muazzez'i kaçırıp -birbirlerini sevmektedirler- bir köye götürür, Edremit'te evlendirilirler. Süvari tahsildarı olur Yusuf, dağ bayır dolaşıp durur. Annesi Şahinde Hanım'ın ahlakî düşüklükleri arasında içkiye alıştırılan Muazzez'i çekip kurtarmak için ev basar; önce kamçısını sonra tabancasını kullanır; yine yollara düşer. Muazzez yaralıdır, atını Balıkesir tarafına sürer Yusuf; iki dağın arasında oldukça yüksek bir geçittir, vardıkları yer.

"Şehir dışına bu ve diğer çıkışlar nedeniyle, dönüşümlü olarak kâh kasaba içi mekânda buluruz kendimizi, kâh kasaba dışı mekânda ve ışık, renk, koku öğelerinin zengin ayrıntılarıyla yapılmış doğa betimlemeleri Kuyucaklı Yusuf'un bir özelliği sayılabilecek kadar yer tutar metinde. Bilmem bu yapıttaki kadar ağaç çeşidinden de söz eden kaç Türk romanı vardır?" (Moran, 1990:28) Berna Moran'ın dikkati çektiği bu nokta, Yusuf'un doğayı ve doğallığı, kasabanın dışında bulmasıyla ilgilidir. Yine Moran'ın deyişiyle; Yusuf'u "romantik edebiyatın bozulmamış doğal insan kavramına bağlayarak ve toplumla uzlaşamayan âsi kahramanlar geleneğine oturtarak yorumlamak gerekir" ((Moran, 1990:28). Edremit çevresinin canlı tablolar halinde anlatılması, "Başım dağ, saçlarım kardır, / Deli rüzgârlarım vardır / Ovalar bana çok dardır, / Benim meskenim dağlardır." (Sabahattin Ali, 1973:185) diyen Sabahattin Ali'nin yöreyi çok iyi bilmesi ve gözlem yeteneğini anlatımdaki ustalığıyla birleştirebilmesi sayesindedir.

"Bu yol Burhaniye üzerinden Ayvalık'a kadar gidiyordu" (Kuyucaklı Yusuf)

"Babam, fırsat buldukça Edremit'e gider, hem aile efradını, hem çocukluk arkadaşı şair Mustafa Seyit Sutüven'i yoklar hem de en büyük aşkı olan dağlarda, özellikle Kazdağı'nda kendi başına gezerdi" (Ali, 2012:101). Sabahattin Ali'yi fotoğraf karelerinde gülümseten bir sevgiden böyle söz eder Filiz Ali. Yazarı bazen bir çam ağacının gövdesine yaslanmış bazen ceketi elinde Kazdağı'nda buluruz; baston niyetine kullandığı irice bir dal diğer elinde, yazacaklarıysa içinde... 18 Temmuz 1944 tarihli mektubunda eşi Aliye Hanım'a şöyle yazar:

"Ankara sıcaklardan berbat bir halde. Şu son haftada dayanılmaz sıcaklar oldu. Edremit daha sıcaktır ama, Ayvalık ve İzmir'de her gün denize gireceğiz" (Sabahattin Ali, 2013:405). Filiz Ali, Ayvalık Uluslararası Müzik Akademisi'nin geride bıraktığı on yıl üzerine Enis Batur'un; kendisiyle yaptığı söyleşide, babasının Ayvalık tutkusunu şöyle dile getirir: "Biz Edremit'e, büyükanneme giderdik. Babamın çocukluk arkadaşları falan da vardı, ama bizi İzmir'e ya da İstanbul'a gönderir, kendisi Ayvalık'a giderdi.

Babamla Ayvalık'a gittiğimi hatırlamıyorum ama Ayvalık muhabbeti sürerdi, çünkü Ayvalık'tan zeytinyağı, sabun, zeytin gelirdi, babam 'Çamlık Yapı Kooperatifi'ne girmişti orada, yıllar sonra ortaya çıkan makbuzlardan biliyorum ama böyle bir kooperatif yok bugün Ayvalık'ta." (Batur, 2008:38-47)

Zeytinden, zeytinyağından anlayan bir Egeli tavrıdır yazarınki. Aliye Hanım'a yazdığı 30 Ağustos 1944 tarihli mektupta bir alışverişinden şöyle söz eder: "Sana iki teneke zeytinyağı gönderdim. Biri rafine, öteki Ayvalık. Rafinenin kilosunu 205 kuruştan, Ayvalık'ın kilosunu 240 kuruştan aldım. İki teneke 80 lira etti. (...) Sabun da bulursam yirmi kilo kadar alacağım." (Sabahattin Ali, 2013:410)

***

Bugün Ayvalık'taki akademiden müzik sesleri yayılıyor etrafa. Filiz Ali'nin öncülüğünde başlatılan çalışmalar Ayvalık'ta bir "kültür odağı"nı, AIMA'yı oluşturdu çünkü. Dağlar ve Rüzgâr'a yankı olsun, dünyayı selamlasın diye...

Kaynakça:

ALİ, Filiz (2012). *Filiz Hiç Üzülmesin*, 2. Baskı, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.

BATUR, Enis: Filiz Ali Söyleşisi (2008). *Mitos Diyarında Çağdaş Bir Kültür Odağı: Ayvalık'tan Bir Masterclass Öyküsü*. Kitap Yayınevi, İstanbul.

KORKMAZ, Ramazan (1997). *Sabahattin Ali*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.

KUDRET, Cevdet (1991). *Kalemin Ucu*, Cem Yayınevi, İstanbul.

MORAN, Berna (1990). *Türk Romanına Eleştirel Bir Bakış II*, İletişim Yayınları, İstanbul.

Sabahattin Ali (1973). *Değirmen / Dağlar ve Rüzgâr*. 4. Basım, Bilgi Yayınevi, Ankara.

Sabahattin Ali (2013). *Hep Genç Kalacağım* (Hazırlayan: Sevengül Sönmez). 3. Baskı, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.

Sabahattin Ali (2008). *Kuyucaklı Yusuf*. 32. Baskı, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.

Sabahattin Ali (2010). *Yeni Dünya*. 7. Baskı, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.

TOPUZ, Hıfzı (2006). *Başın Öne Eğilmesin*. 2. Basım, Remzi Kitabevi, İstanbul.

Desen: Arif Buz